

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

33. Vitæ prologus, narratio, Epilogus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Aeternitatis Prodromi Caput I.

42

ptennio toto, quo quidem tempore in magnâ asperitate vitam traduxit.

Idem to. 3. in vitâ S. J. de 4. Sept.
Ida probatâ sanctitatis femina, diu ante supremum diem feretrum sibi construi curavit, quod quotidie bis pane & alimentis implevit, idem in pauperes bis liberalissimè deplevit. Virtutis studium, optimus ad mortem apparatus est: Virtutem nulla mors inquinat. Facile contemnit omnia, qui se semper cogitat esse moriturum.

§. 30. Vita quid est?

Vide P. Max. Salsai Symb. vita human. An. 1626. edita Francofurti.
Flos est, Fumus est, Umbra est, & Umbrae umbræ: Bulla, Pulvis, Spuma, Ros, Stilla, Glacies est. Iridis arcus, deficiens Cereus, Saccus pertusus, ruinosa Domus, Cinis dolosus, Dies vernus, Aprilis constantissimus, unicus testudinis Tinnitus est; Hydria fracta, fontis Rota, araneorum Tela, maris Guttula, vilis Stipula, solstitialis Herba, brevis Fabula, volucris Scintilla, tristis Nebula, Vesica vento plena, rutilans ad solem Columbula; Vita, Vitrum tenerimum, Folium levissimum, Filum subtilissimum, Pomum aureum est, sed intus putridum, &c. Si nihil est umbra, dic quid umbræ somnium? Sexcenta mille capita, de vitâ humanâ rectè pronuntiantur. Mihi omnium rectissimè videntur dixisse, qui Vitam vocant, *Somnium umbra brevissimum.* Compendio rem dicamus: Vita est, *Somnus, Bulla, Vitrum, Glacies, Flos, Fabula, Fœnum.* *Umbra, Cinis, Punctum, Vox, Sonus, Aura, Nihil.*

Psa. 75. v. 6. Ah, miser! quas opes struere, quantos honores gerere, quas & voluptates percipere nobis videmur? quidquid horum est, *Somnium est, sed heu quàm breve & quàm ludicrum! Dormierunt somnium suum, & nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis.* Divites & beatos, ô viri, vos esse somnialistis, sed ex iis omnibus quæ habuistis, quæ sperastis, quid rerum obsecro retinistis? hæc vigilantium somnia, hæc somniantium ludicra erant merissima. Oculos nunc aperit pœna, quæ olim clauserat culpa.

Quid sit Vita. Vita igitur quid est? Compendio dicam. Vitæ humanæ tempus, punctum est: Natura, inconstantia: sensus, obscuritas: corpus universum, concretio putrescere facilis: animus vagus: honores, fumus: divitiæ, spinæ: voluptates, venenum. Et ut verbo dicam, omnia, corporis quidem, fluxus; animi verò somnium: Vita, bellum, & hospitis in peregrinâ civitate mora, & innumera bilium miseriarum officina; fama post obitum, est oblitio. Hoc Aufonio credamus:

Epigra. 34. Miramur perisse homines? momenta fatiscunt; Mors etiam saxis nominibusque venit. Ante mortem consummar vitam virtute, res pulcherrima est.

§. 31. Vita Mimis.

Comœdia est omnis vita. **C**omœdia est omnis vita. Nos histriones sumus; regem hic agit, ille medicum; ille principis personam sustinet, ille medicus, hic rusticus. Quamcunque Deus imposuerit, eam decore exequi oportet. Neque in eo laus sita est, ut Imperatorem agas vel Ducem, quamcunque egeris, plausum feres, modò eam bene agas. Opportunissimè hoc Epictetus submonens: Actorem, inquit, esse solum talis, qualis magistro probata fuerit, te memento: Si mendicam agere te voluerit, fac eam quoque personam ingeniosè representes. Ita si claudum, si principem, si plebeum. Hoc enim tuum est, datam personam bene effingere: eam autem eligere, alterius.

Enchirid. c. 23. Augustus Imperator, supremo vitæ die, admissos ad se amicos percunctatus est, Ecquid iis videretur minimum vitæ commodè transigisse? Adjecit & clausulam: Ergo plausum date, &c.

Sueton. in Aug. c. 99. Seneca præclare de hac vitæ comœdiâ: Sapius, inquit, hoc exemplo mihi utendum est: nec enim ullo efficacius exprimitur hic humanæ vitæ mimus, qui nobis partes has, quas

Epist. 80.

(nostrâ culpâ & infirmitatibus) male agimus, assignavit.

Laërtius in Zenone, bono histrioni similem esse sapientem ait, qui sive Therich, sive Agamemnonis, personam acceperit, utramque decenter exprimit & imitatur.

Non igitur attendendum est, qui jam sumus, sed qui futuri sumus, ubi larvam & personam posuerimus: nec refert, primi an ultimi actoris partes susceperimus, modò bene agamus.

§. 32. Vita humana typus.

Idem, Da-mase. hist. de his c. 13. ad finem.
Iosaphato Regi Barlaamus senex, humanæ vitæ fallacia gaudia proponens: Unicornem, inquit, ferocè belluam fugit quispiam. In fugâ foveam intruit ingentem, in ipsâ verò ruinâ, protensis manibus apprehendit arborem, & ita lapsam præcipitem stitit. Dum in arbore hæret, sui periculi jam contemptor, duos mures conspiciatur, album unum, atrum alterum: hi arboris radicem certante morsu vellicarunt, jamque ad ipsam panem medullam penetrarunt dentibus. Sed oculis insuper in imam ferobem dejectis, horribilem vidit draconem igneas minas spirantem. Dumque miser huc illuc oculos circumvolvitur, quatuor aspidum capita pariete prominentia observat. At his ille omnibus neglectis attollit vultu, & aliquid mellis ab arbore stillantis cernit. Quare sui securus, jamque & unicornis infestantis, & draconis minantis, & murium rodentium, & serpentium imminentiæ, & brevi casure arboris oblitus, melleam dulcedinem avidissimè lambit. Et hæc, inquit Barlaam, presentis vitæ sunt ludibria, quæ sic explico. Unicornis mortem repræsentat, quæ humanam gentem ubique insequitur. Scrobs, hic orbis est calamitatum referissimus. Arbor, quam, pressis manibus teneris, vita est certis limitibus conclusa. Duo mures nox & dies, qui arborem illam paulatim excindunt rodendo. Quatuor aspidēs, quatuor elemēta sunt, quorum pax si turbetur, animus corpore pellitur. Igneus ille ac truculentus draco, inferorum fauces designat, quæ nunquam non aperte ad glutendum. Mellis guttur, putidas corporis voluptates, & lethalem vitiorum dulcedinem significant. Hæc noxiā promulgate inescit, nec inferos horremus, nec calum aspiramus, contenti suaviter perire. Hec Barlaamus Iosaphato. O vera, verissima omnia! Si sapiamus, omnem horam credimus extremam. Ab omni vitæ momento pendet æternitas.

§. 33. Vita prologus, narratio, epilogus.

Humanæ vitæ prologus est Nasci, narratio Dolere, Nasci hu-
epilogus Mori. Orationis hujus lumina sunt, gemi-
tus & fletus, aut gaudium fletu deterius. Egregiè Seneca: Omnes agetum, inquit, mortales circumspice: larga ubique stendi & assidua materia. Alium ad quotidianum opus laboriosa egestas vocat: alium ambitio nunquam quæta sollicitat: alius divitiis quas optaverat, metuit, & voto laborat suo: alium sollicitudo, alium labor torquet, alium semper vestibulum obsidens turba: hic habere se dolet liberos, hic perdidisse, ille nunquam habuisse, lacrymæ nobis deunt, antequam causæ dolendi. Non vides, qualem vitam nobis rerum natura promiserit, quæ primum nascentium omen, fletum esse voluit? Hoc principio edimur, huic omnis sequentium annorum ordo consistit; sic vitam agimus.

Illud lacrymis dignissimum, nec ullis unquam fatis eludendum, quòd nemo nostrum seridè cogitat, quandoque sibi ex hoc domicilio migrandum. Cogitamus hoc quidem, sed obiter, & velut somniantes. Hinc, vivimus tanquam semper victuri; vix unquam fragilitas nostra profundis subit animum, nec observamus, quantum temporis transierit; sed velut ex pleno & abundanti perdimus tot & horas, & dies, & menses, & annos. Profundissimi sumus in tempore, nec illius irreparabilem iacturam estimamus, cuius unius honesta est avaritia. Sic magna pars

Eternitatis Prodrōmi Caput I.

43

gna pars vitæ malè agentibus elabatur, maxima nihil agentibus, tota ferè aliud agentibus. Quis est qui tempore præti ponat, qui diem æstimet, qui intelligat se quotidie mori? Hinc præteritum obliviscimur, præsentia negligimus, futura non prævidemus. Cum ad extrema venerimus, ferò intelligemus miserè, tamdiu nos, dum nihil agimus, malè occupatos fuisse. Hoc ergo agamus, singulas horas amplectamur, tanquam hodie morituri; sic vitæ nostræ narrationem tractemus, tanquam statim peroraturi. Dum differtur vita transcurrit.

§. 34. Omnis vita brevis, etiam longissima.

Verissimè Annæus: Nulla, inquit, vita non brevis est. Nam si ad naturam rerum respexeris, etiam Nestoris & Stasilæ brevis erat, quæ monumento suo inscribi iussit: se annis nonaginta novem vixisse. En, ut avicula gloriatur senectute longæ, quis eam ferre potuisset, si centesimum impleisset.

Amaranthus (ut est in fabulis) rosæ aditus dixit: O qualis flos rosæ, quàm formosus, quàm amabilis beatam te jure dixerim, ob odore, ob formam, & ob colorem, o regina florum! Cui Rosæ: Ego quidem, inquit, o Amaranthe, formâ præniteo, sed tempus brevissimè vivo; & quamvis nulla me manus violer, nihilominus tabesco. Tu verò continuò flores, tempèrque recens vivis: malim ego minùs habere formæ, & plus vitæ. Mortalium vita est quæ rosæ, brevis & fluxa. Et licet aliunde vis nulla eā extinguat, suo tamen defluxu sensim evanescit. Iure medicorum maximus exclamat: Vitam brevem esse, artem longam. Vitam ire non intelligimus, sed transisse sentimus. Temporis nobis concessi spatia tam velociter, tam rapidè decurrunt, ut exceptis admodum paucis, ceteros in ipso vitæ paratu vita destruat. Exiguum temporis habemus, & ex hoc multum insuper per luxum aut negligentiam perdimus. O mortales improvidi, corpus quod circumferimus, non domus est, sed hospitium, quod relinquendum, ubi te hospiti gravem esse videas. Ideò, mi Christiane, propèrte piè vivere, & singulos dies singulas vitas puta. Qui hoc modo se aptaverit, cui vita sua quotidie fuerit tota, mortem securus provocabit. Malè morietur nemo, qui vixit bene.

§. 35. Non longissima, sed honestissima, vita optima.

Non ut diu, sed ut satis vivamus curandum est. Sat longa est vita, si plena est. Impletur autem, cum quis suâ voluntate in divinam plenitudinem transit, & quantulumcunque temporis, quod datur, bene impendit. Quid illum octoginta anni juvant, per inertiam exacti? Non vixit iste, sed in vitâ nōdratus est. Nec ferò mortuus est, sed diu. Nam imprudenter & impiè vivere, non tam est malè vivere, quàm diu mori. Sed, ais, octoginta annis vixit. Interest, mortem ejus ex quo die numeres. Alius viridis & in medio cursu raptus est, sed officia boni civis, boni Christiani exsecutus est: licet ætas imperfecta sit, vita tamen perfecta est. Ille alter octoginta annos numerat, certè tot annis non vixit, sed fuit: nisi fortè sic eum vixisse dicas, quomodo arbores dicuntur vivere. Actū & virtutum officiis metienda est vita, non tempore. Laudemus itaque & in numero feliciū reponamus eum, qui quod vitæ habuit, bene collocavit. In memoriâ æternâ erit justus: Memoria iusti cum laudibus. Vidit enim veram lucem, non fuit unus è multis. Et vixit, & vivit nunc in cælo. Quid quæris, quamdiu vixerit? vixit ad immortalitatem, transiit seculum, & se in memoriam dedit. Et quemadmodum in minore corporis habitu potest homo esse perfectus, sic & in minore temporis modo potest esse perfecta vitæ. Bonum non est in temporis diuturnitate situm, sed in virtute: neque enim qui plurimum citharâ cecinit, sed qui benè commendatur. Quamdiu sis, alienum; quamdiu bonus Christianus sis, hoc tuum est. Id à te ipso exige, ne ignobile ævum per vitia emetiaris; ut agas vitam, non ut præterveharis. Quæris, quod sit amplius

simum vitæ spatium? Usque ad veram sapientiam vivere. In omnibus velle, quod vult Deus, verissima est sapientia: qui ad illam pervenit, quandoocunque moriatur, attingit non longissimum finem, sed maximum. Mors it per omnes, nec magno spatio alter alterum præcedimus. Qui occidit, consequitur occisum. Minimum est de quo sollicitissimè agitur. Quid enim ad rem pertinet, quamdiu vitæ, quod evitare non potes? Optima vita, non quæ longissima est, sed quæ honestissima.

§. 36. Magnam vitæ partem non vivimus.

Quod à prælo potèr dictum est, verum esse non dubitem?

Exigua pars est vitæ quam nos vivimus. Ceterum quidem omne vitæ spatium, non vitæ, sed tempus est. Urgentia nos circumstant cum negotia, tum vitia, & in cupiditatibus infixos premunt. Vix unquam nobis ad nos recurrere licet: nobis ipsi rarissimè vacamus, sed aliis: nemo ferè suus est. Qui pecuniam suam dividere velit, nullus est, vitam miserè laceramus, & modò in hæc, modò in illa negotia partimur, sæpe vana & inutilia. Ita magnam partem exigimus non vivendo; certè non cælo, non Deo vivimus. Et quàm multum temporis mensa, relaxatio, lusus, colloquia, somnus, otium, quantū lites & morbi nobis eripiunt: Heu quot hōtes vitam nostram suffuratur, nobis non sentientibus, quid perdamus. Hoc versiculi, licet parum teretes aut delicati, ad calculum sic revocant: *Vivit homo octoginta (haud plus communiter) annis, Ex quibus ille decem in mensa, potūque, cibūque, ac totidem ludo, viginti in sumere somno Dicitur, atque novem & septem puerilibus annis Nil opera facient; dein morbis quatuor: Ergo, Quæ studeat Musis, studeat quæ rebus honestis,*

Illi quæta datur totius portio vitæ. O quàm exiguum nobis de nostro relinquatur! Multos respirare vix sinunt mala sua, plurimos sua bona. Non enim apprehendimus tempus, nec retinemus, nec velocissimè omnium rei moram facimus, sed abire ut rem supervacuum ac reparabilem finimus. Quis est qui nullum non tempus in usus suos conferat, qui omnes dies tanquam ultimum vitæ ordinet? Ecquis custos temporis tam parvus, ut nihil reperiat dignum, quod cum tempore suo permuter? Cum re omnium pretiosissima luditur, & penè nullum ejus pretium habetur, quod satis æstimari non potest. Quemadmodum qui in navigiis dormiunt, à ventis celerissimè aguntur, etiam si nihil sentiant; cum evigilaverint, mirantur se jam in portu exponi: ita vitæ nostræ cursu properat, provehimur velocissimè, d'èlque annique recedunt; nos interim dormimus, & pretium temporis inestimabile negligimus. Cum ad meliorem vitam evigilandum est, miramur nos jam ad exitum perductos. Mors est homini quod naviganti portus. Bene navigavit, qui in hoc portu naufragium non facit.

§. 37. Maxima vitæ labe procrastinatio.

Omnia differuntur excepta nequitia, quæ plerūque Nequitia hodiernum diem occupat, non æstinum. In ce- non differ- teris semper promissores sumus, & dicimus, Cras hoc fiet, alterà hebdomade nulla erit mora, sequenti anno istud expedietur. Ita dies, ita menses, & anni labuntur, dum procrastinamus, dum promittimus, & nunquam promissis stamus. Optimè Seneca: *Andres, inquit, Lib. de brev. plerūque dicentes: A quinquagesimo in otium secedam: sexagesimus annus ab officiis me dimittet. Et quem tandem longioris vitæ prædæ accipis? quis ista sicuti disponis, ire patietur? Non te pudet reliquias faciemque vitæ reservare Deo, & id solum tempus bonæ menti destinare, quod in nullam rem confecti possit? Quam ferum est, tunc*

D

est, tunc